Autorský kolektív monografie zvolil inovatívny prístup, riskoval vybočením z osvedčených postupov, čo v konečnom dôsledku možno hodnotiť veľmi pozitívne. V spracovaní sa neobmedzuje len na faktografický základ, prítomný je tu výrazný ľudský aspekt. Zachytáva dôsledky migrácie za prácou, odpútanie sa od pôdy, čoho dôsledkom je strata tradičných hospodárskych väzieb. Dôležitú pozornosť venuje novodobým aspektom vývoja, venuje sa otázke developerov ako neoddeliteľnej súčasti ekonomického vývoja v súčasnosti. Pozornosť sústreďuje tiež na agroturistiku ako jeden z nových prvkov hospodársko-ekonomických možností v obci. Na podklade nových skutočností sleduje mieru uchovania tradičných kultúrnych prvkov.

Monografia sa neobmedzuje na „suchý“ vedecký nadhľad, autori sa snažili podať problematiku cez prizmu vnímania lokálneho spoločenstva, pričom zachovávajú vysokú odbornú profesionalitu podania, adekvátnu náročným kritériám monografického spracovania.

PhDr. Zdena Krišková, PhD.

Publikácia ponúka čitateľovi výsledok podnetného prístupu výskumného kolektívu autorov (prevažne etnológov, kulturológov), zameraného na prezentáciu sociokultúrneho vývinu obce po druhej svetovej vojne. Tieto decénia sprevádzali nielen vo vidieckych, ale aj urbánnych spoločenstvách vážne politické a z nich vyplývajúce sociálne, ekonomické, demografické a kultúrne zmeny, ktoré v hektike a zložitosti týchto procesov dosiaľ nežičili etnológom ich dostatočne zdokumentovať.

Autori voľne nadviazali na staršiu monografiu zvolenej lokality, publikovanú v roku 1973. Na prvý pohľad nová monografia pripomína metodiku návratného terénneho výskumu, čo je v slovenskej etnológii známy, ale nie veľmi často aplikovaný prístup. Avšak oproti „klasickému“ metodologickému prístupu návratného výskumu autori publikácie – výskumníci patria k mladšej generácii bádateľov. Finálny výsledok publikácie napokon vypovedá sám za seba: kapitoly monografie sú prezentované ťažiskovými témami, ktoré sa odkláňajú od „tradičného“ spracovania lokálnych monografií. A to preto, že cieľom autorov bolo podať výpoveď k obdobiu druhej polovice 20. storočia a počiatku 21. storočia, čo vyžadovalo prezentáciu aktuálnych akcentov v sociokultúrnom vývine, ktoré terénny výskum sledovanej obce priniesol. Publikácia zaiste osloví nielen okruh záujemcov odbornej, ale aj širšej verejnosti.

Doc. PhDr. Magdaléna Paríková, CSc.

ISBN 978-80-558-0535-1

9 788055 805351

LIPTOVSKÁ TEPLIČKA
od druhej polovice 20. storočia
Zuzana Beňušková a kol.

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

LIPTOVSKÁ TEPLIČKA
od druhej polovice 20. storočia

Zuzana Beňušková a kol.

Nitra 2013

Úvod 5

1 **Základné údaje o obci** 10
Zuzana Beňušková

2 **Liptovská Teplička v etnologicko-historických publikáciách, etnologických archívoch a v elektronických médiách** 22
Zuzana Beňušková

3 **Medzilokálne kontakty a sociálna otvorenosť lokálnej komunity** 32
Jaroslav Čukan

4 **Vývin zamestnaní obyvateľstva od druhej polovice 20. storočia** 56
Peter Laučík – Katarína Nováková

5 **Rómska komunita vo vzťahu k majorite** 88
Zuzana Beňušková

6 **Cirkevné organizácie a náboženské aktivity** 100
Zuzana Beňušková

7 **Dieťa v kontexte rodinného a školského prostredia** 110
Margita Jágerová
Škola ako faktor budovania lokálnej identity 111
Obyčaje spojené s ukončením základnej školy 136
Obyčaje spojené s prijatím novorodenca v rodine, cirkvi a spoločenstve 160

8 **Premeny svadobného obradového systému** 185
Anna Kasanová

9 **Kalendárne obyčaje v kontexte folklorizmu** 206
Ladislav Lenovský

10 **Tradičná inštrumentálna hudba a charakter jej vývoja** 232
Jana Ambrózová

11 **Kvalita života a rozvojový potenciál obce z pohľadu obyvateľov** 258
Zuzana Beňušková

12 **Perspektívy využívania tradičnej architektúry v cestovnom ruchu** 276
Michal Kurpaš

Záver 292

Literatúra a iné zdroje 295